

Secția de contencios administrativ și fiscal, Trimestrul I/2017

1. Mutarea temporară a funcționarului public în altă localitate. Drepturi salariale aferente

Doar o mutare efectivă, concretă a funcționarului public al cărui raport de serviciu a fost modificat în sensul mutării sale temporare în cadrul aceleiași instituții, însă în altă localitate, dă dreptul acestuia ca, în temeiul art. 91 alin. 4 și 6 raportat la art. 90 alin. 3 din Legea nr. 188/1999, să beneficieze de o indemnizație egală cu salariul net, calculat la nivelul salariului din luna anterioară celei în care a fost transferat și restituirea cheltuielilor de transport.

Chiar dacă legiuitorul nu a folosit, atunci când s-a referit la drepturile de care beneficiază funcționarii publici mutați temporar, termenul de mutare efectivă, rezumându-se doar să facă trimitere la art. 90 alin. 3 din aceeași lege, aceasta nu înseamnă că nu se impune verificarea condițiilor concrete în care s-a dispus și s-a realizat mutarea funcționarului public și stabilirea dacă sumele solicitate sunt menite să acopere o cheltuială efectivă și nu una prezumată.

Atâta timp cât reclamantul nu s-a mutat efectiv cu domiciliul pe perioada în care i-a fost schimbat temporar locul de muncă, el nu putea beneficia nici de indemnizația de transfer și nici de decontarea cheltuielilor de transport, presupuse de acțiunea de mutare a reclamantului și a familiei sale, respectiv a bunurilor din gospodărie, în altă localitate, având în vedere că beneficiul se acordă exclusiv în vederea acoperirii costurilor cu mutarea efectivă și nu a costurilor cu naveta, care au un alt regim de reglementare decât cel prevăzut de Legea nr. 188/1999.

Este indiferent, sub aspectul examinat, dacă mutarea funcționarului la locul de muncă este definitivă ori temporară, drepturile reclamate în cauză fiind recunoscute independent de durata mutării, odată ce a fost dublată și de mutarea efectivă, din punct de vedere locativ, a funcționarului și a membrilor familiei acestuia. Scopul exclusiv al acordării beneficiului bănesc este acela de sprijinire a funcționarului și a familiei acestuia pentru a realiza mutarea efectivă, locativă.

Decizia nr. 59/25.01.2017

Secția de Contencios administrativ și Fiscal, Curtea de apel Iași

Temeiuri legale relevante:

Legea 188/1999 privind statutul funcționarilor publici

OG 6/2007 privind unele măsuri de reglementare a drepturilor salariale și a altor drepturi ale funcționarilor publici până la intrarea în vigoare a legii privind sistemul unitar de salarizare și alte drepturi ale funcționarilor publici, precum și creșterile salariale care se acordă funcționarilor publici în anul 2007

Cuvinte cheie:

Funcționar public
Drepturi salariale
Primă de instalare

Prin sentința nr. 443/CA/23.05.2016, Tribunalul Iași a respins cererea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâta Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași.

Pentru a se pronunța astfel instanța de fond a avut în vedere următoarele considerente de fapt și de drept:

La data de 25.10.2013, directorul general al D.G.R.F.P. Iași a emis Decizia nr. 1408 prin care a dispus mutarea temporară pe o perioadă de 3 luni a reclamantului, inspector vamal, din cadrul Biroului Vamal de Frontieră S.C. la Biroul Vamal de Frontieră A., cu mențiunea elementelor salariale.

Prin Decizia nr. 154/30.01.2014, același director a dispus, începând cu 01.02.2014, mutarea temporară pentru 3 luni a reclamantului la Biroul Vamal de Frontieră A – Compartimentul Supraveghere și Control Vamal.

Tribunalul a reținut că, potrivit disp. art. 27 din OG nr. 6/2007, funcționarul mutat în cadrul aceleiași autorități sau instituții publice, în altă localitate, are dreptul la rambursarea costului transportului și la plata indemnizației egale cu salariul de bază net din ultima lună, doar dacă mutarea în altă localitate s-a făcut cu asigurarea unei locuințe de serviciu, în condițiile legii.

În speță, reclamantul nu a probat că a avut loc o mutare efectivă a sa și a familiei sale în localitatea A., prin asigurarea unei locuințe de serviciu de către instituția publică angajatoare.

De altfel, în cuprinsul „răspunsului la întâmpinare”, reclamantul a arătat că nu i s-a acordat o locuință de serviciu și că, după terminarea turelor de lucru, venea în Iași.

Împotriva acestei hotărâri a promovat recurs reclamantul, solicitând casarea sentinței și, în rejudecare, admiterea acțiunii sale, invocând dispozițiile art. 488 alin. 1 pct. 8 din C.proc.civ.

În motivare, recurentul a arătat că nu era nevoie să probeze că s-a mutat efectiv cu familia în localitatea A., pentru că a precizat în acțiune că a fost mutat temporar în A., unde a lucrat efectiv în baza celor două decizii timp de 6 luni. Nu a locuit efectiv acolo pentru că Vama nu a asigurat locuința de serviciu.

A arătat că instanța de fond a făcut abstracție de dispozițiile art. 91 alin. 6 coroborat cu art. 90 alin. 3 din Legea nr. 188/1999, făcând trimitere în soluția sa exclusiv la dispozițiile art. 27 din OG nr. 6/2007.

În drept a indicat dispozițiile art. 488 pct. 8 din C.proc.civ.

Prin întâmpinare, intimata Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași a solicitat respingerea recursului ca fiind nefondat.

Examinând legalitatea sentinței civile criticate prin prisma motivelor de recurs indicate și a dispozițiilor legale incidente, Curtea reține următoarele:

În fapt se reține că reclamantul, având funcția de inspector vamal în cadrul Compartimentului de supraveghere și control vamal din Biroul Vamal de Frontieră S.C., a fost mutat temporar la Biroul Vamal de Frontieră A, jud. Vaslui, pentru două perioade succesive de 3 luni în anul 2013, în baza Deciziei nr. 1408/25.10.2013, respectiv în anul 2014, în baza Deciziei nr. 154/30.01.2014. Reclamantul domiciliază în municipiul Iași și, conform propriei declarații, mutarea temporară la locul de muncă din A. nu a fost dublată de o mutare efectivă împreună cu familia în aceeași localitate.

Prin cererea de chemare în judecată, în temeiul art. 91 alin. 4 și 6, raportat la art. 90 alin. 3 din Legea nr. 188/1999, reclamantul a solicitat ca pârâta să fie obligată să îi plătească: o indemnizație egală cu salariul net, calculat la nivelul salariului din luna anterioară celei în care a fost transferat și cheltuieli de transport.

Pretențiile reclamantului trebuie să fie examinate exclusiv în funcție de natura schimbării ce a avut în raportul de serviciu pe care acesta îl are cu pârâta și de implicațiile pe care respectiva schimbare le-a avut în ceea ce privește situația locativă a reclamantului și a familiei sale.

Chiar dacă legiuitorul nu a folosit, atunci când s-a referit la drepturile de care beneficiază funcționarii publici mutați temporar termenul de mutare efectivă, rezumându-se doar să facă trimitere la art. 90 alin. 3 din aceeași lege, aceasta nu înseamnă că nu se impune verificarea condițiilor concrete în care s-a dispus și s-a realizat mutarea funcționarului public

și stabilirea că sumele solicitate sunt menite să acopere o cheltuială efectivă și nu una prezumată.

În cauză nu putea da eficiență prevederilor art. 90 alin. 3 din Legea nr. 188/1999 întrucât, chiar dacă, sub aspectul drepturilor salariale, s-ar putea asimila instituția „mutării temporare” cu instituția „transferului în interesul serviciului”, acordarea acestora, respectiv suportarea lor de către angajator, era condiționată de o mutare efectivă în altă localitate, respectiv de o cheltuială reală suportată de cel mutat.

Atâta timp cât reclamantul nu s-a mutat efectiv cu domiciliul pe perioada în care i-a fost schimbat temporar locul de muncă el nu putea beneficia nici de indemnizația de transfer și nici de decontarea cheltuielilor de transport, presupuse de acțiunea de mutare a reclamantului și a familiei sale, respectiv a bunurilor din gospodărie, în altă localitate, având în vedere că beneficiul se acordă exclusiv în vederea acoperirii costurilor cu mutarea efectivă și nu a costurilor cu naveta, care au un alt regim de reglementare decât cel prevăzut de Legea nr. 188/1999.

Că aceasta a fost intenția legiuitorului și nu alta reiese din interpretarea teleologică a textelor de lege, art. 27 din OG nr. 6/2007 privind unele măsuri de reglementare a drepturilor salariale și a altor drepturi ale funcționarilor publici până la intrarea în vigoare a legii privind sistemul unitar de salarizare și alte drepturi ale funcționarilor publici, precum și creșterile salariale care se acordă funcționarilor publici în anul 2007 care, după ce enumeră drepturile recunoscute funcționarului mutat în cadrul aceleiași autorități sau instituții publice, în altă localitate, la alineatul al doilea statuează că mutarea în altă localitate se va putea face, în toate cazurile, numai cu asigurarea unei locuințe de serviciu, în condițiile legii.

Or, este evident că dacă nu se poate vorbi despre o mutare în interes de serviciu decât condiționat de atribuirea unei locuințe de serviciu, atribuirea locuinței de serviciu presupune mutarea efectivă a funcționarului și a membrilor familiei acestuia în localitatea în care se află locul de muncă. Este indiferent, sub aspectul examinat, dacă mutarea funcționarului la locul de muncă este definitivă ori temporară, drepturile reclamate în cauză fiind recunoscute independent de durata mutării, odată ce a fost dublată și de mutarea efectivă, din punct de vedere locativ, a funcționarului și a membrilor familiei acestuia. Scopul exclusiv al acordării beneficiului bănesc este acela de sprijinire a funcționarului și a familiei acestuia pentru a realiza mutarea efectivă, locativă.

În fine, abordarea legiuitorului în legătură cu chestiunea analizată în acest sens reiese cu evidență din maniera în care a stabilit drepturi similare pentru altă categorie de funcționari publici, anume pentru personalul militar, polițiștii, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare în Legea unică de salarizare nr. 284/2010. Conform art. 26 alin. 1-3 din Capitolul al II-lea din această Lege, privind Reglementari specifice personalului din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională personalul militar, polițiștii, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, mutați sau transferați în interes de serviciu, într-o altă localitate decât cea de domiciliu, individual ori împreună cu unitatea sau subunitatea, au dreptul la:

a) o indemnizație de mutare egală cu solda funcției de bază, respectiv salariul funcției de bază convenită/cuvenit pentru noile funcții în care au fost încadrați;

b) o indemnizație pentru fiecare membru de familie aflat în întreținere, egală cu 1/4 din solda funcției de bază, respectiv din salariul funcției de bază convenită/cuvenit, în luna schimbării domiciliului membrilor de familie;

c) rambursarea costului transportului pentru personalul militar, membrii de familie și gospodăria lor;

d) o permisie, respectiv o învoire plătită de 5 zile lucrătoare, în vederea mutării efective, acordată la cerere.

Indemnizația de mutare prevăzută la alin. (1) lit. a) se acordă personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare în luna schimbării domiciliului.

Rambursarea costului transportului pentru personalul militar se efectuează la data prezentării la unitate, iar pentru membrii de familie și gospodăria lor se efectuează la data

schimbării domiciliului, în condițiile prevăzute prin ordin al ordonatorului principal de credite.

Drept urmare, este fără relevanță dacă mutarea funcționarului la locul de muncă a fost doar temporară și nu definitivă, astfel cum fără suport legal susține intimata, întrucât acoperirea cheltuielilor trebuie să se facă condiționat de mutarea efectivă a locuinței în localitatea în care funcționarul public și-a desfășurat efectiv activitatea.

Prin urmare, nefiind identificate motive de nelegalitate a sentinței suspuse analizei curtea de apel, în temeiul art. 496 Cod procedură civilă, a respins recursul.

2. Funcționar public. Acordarea sporului pentru studii superioare

Funcționarilor publici care obțin diploma de atestare a absolvirii cursurilor universitare, la curs de zi, după/la data de 9 aprilie 2015, data intrării în vigoare a Legii nr. 71/2015, li se cuvine acordarea sporului de 25% din salariu (spor cuantificat astfel de OG nr. 64/2006).

Acordarea sporului solicitat nu contravine deciziilor Curții Constituționale nr. 818/2008, nr. 819/2008, nr. 820/2008, nr. 1325/2008 și nr. 146/2010.

În speță, acordarea sporului pentru studii superioare pentru perioada ulterioară datei de 21.12.2015, așa cum s-a dispus de prima instanță, nu îi este recunoscută reclamantului-intimat prin înlăturarea unor prevederi legale aflate în vigoare ci, dimpotrivă, sporul este recunoscut chiar în baza voinței legiuitorului, respectiv în aplicarea prevederilor art. 1 alin. 5 ind. 1 din OUG nr. 83/2014 astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 71/2015, în interpretarea instanței supreme.

Decizia nr. 82/7.02.2017

Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de apel Iași

Temeiuri legale:

OUG nr. 83/2014 modificată și aprobată prin Legea nr. 71/2015

Cuvinte cheie:

Funcționar public

Drepturi salariale

Spor studii superioare

Prin sentința civilă nr. 552/15 iunie 2016, Tribunalul Iași a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâților Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor și a respins acțiunea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâții Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor, pentru lipsa calității procesuale pasive. A fost admisă excepția prescripție extinctive pentru perioada anterioară datei de 18.02.2013 și respinsă cererea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâțul Penitenciarul Iași pentru perioada anterioară datei de 18.02.2013 ca fiind prescrisă.

Totodată, prima instanță a admis în parte acțiunea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâțul Penitenciarul Iași și a fost obligat pârâțul la plata către reclamant a unor sume compensatorii tranzitorii în echivalentul sporului de 25% din salariul de funcție convenit agenților cu studii superioare, începând cu data de 21.12.2015, precum și plata lunară a acestei sume, în condițiile legii.

Împotriva acestei sentințe a promovat recurs pârâțul Penitenciarul Iași, solicitând casarea hotărârii, indicând ca motiv de recurs prevederile art. 488 pct. 8 din Codul de procedură civilă, în sensul că prima instanță nu a avut în vedere normele de drept material,

enumerând în acest sens deciziile Curții Constituționale nr. 818/2008, 819/2008, 820/2008, 1325/2008 și 146/2010.

În drept, a indicat Codul de procedură civilă, Legea nr. 554/2004, Legea nr. 293/2004, OG nr. 64/2006, Ordinul Ministrului Justiției nr. 399/06.02.2007, OUG nr. 1/2010, Legea nr. 330/2009, Legea nr. 285/2010, Legea nr. 284/2010, OUG nr. 84/2012, OUG nr. 103/2013, OUG nr. 83/2014.

Analizând recursul prin prisma motivului de nelegalitate invocat, curtea de apel a reținut caracterul nefondat al acestuia.

În fapt, reclamantul a absolvit în luna iulie 2010 Facultatea de Psihologie-Pedagogie Brașov din cadrul Universității „Spiru Haret”, curs de zi. Ulterior, reclamantul a solicitat Penitenciarului Iași cu care se află în raporturi de serviciu, în baza art. 5 din OUG nr. 83/2014, acordarea sporului de 25% pentru studii superioare, solicitare căreia nu i s-a dat curs, deoarece pârâta-recurentă a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile precizate în adresa directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 62929/16.11.2015, în care se arată că agenții care au studii superioare cu diplomă de licență din sistemul penitenciar pot beneficia de acest spor numai dacă se aflau la data de 09.04.2015, data intrării Legii nr. 71/2015 în următoarele situații: sunt nou încadrați în anul 2015 – sursă externă, repartizarea absolvenților; au fost promovați în anul 2015 prin avansare la aceeași poziție din statul de organizare; au fost numiți în funcție în anul 2015 – detașare – sau numiți în alte funcții prin schimbare din funcție sau mutare între unități penitenciare, sunt nou încadrați, numiți sau promovați în funcții, în cursul anului 2015, prin orice altă modalitate decât cele menționate anterior. Or, s-a concluzionat că reclamantul-intimat nu face parte din aceste categorii.

Temeiul de drept al cererii reclamantului este reprezentat de dispozițiile OUG nr. 83/2014 modificată și aprobată prin Legea nr. 71/2015.

Contrar aprecierilor recurentei, soluția pronunțată de prima instanță în sensul admiterii în parte a cererii reclamantului-intimat și acordare a sporului solicitat, nu contravine deciziilor Curții Constituționale nr. 818/2008, 819/2008, 820/2008, 1325/2008 și 146/2010.

În esență, prin aceste decizii succesive, legiuitorul constituțional a statuat în sensul că prevederile OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sunt neconstituționale în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

Or, în speță, actualmente, acordarea sporului pentru studii superioare pentru perioada ulterioară datei de 21.12.2015, așa cum s-a dispus de prima instanță, nu îi este recunoscută reclamantului-intimat prin înlăturarea unor prevederi legale aflate în vigoare ci, dimpotrivă, sporul este recunoscut chiar în baza voinței legiuitorului, respectiv în aplicarea prevederilor art. 1 alin. 5 ind. 1 din OUG nr. 83/2014 astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 71/2014 în interpretarea instanței supreme.

Astfel, a reținut curtea de apel faptul că prin Decizia pronunțată de completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 23/2016, instanța supremă a apreciat că „Interpretarea art. 1 alin. (5¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, are în vedere intenția legiuitorului ca prin adoptarea acestei norme să elimine discriminările existente între persoane care ocupă aceleași funcții, în aceleași condiții de studii și vechime, *așadar în acord cu scopul legii*, iar, pe de altă parte, nu poate fi înlăturată obligația instanței de judecată de a face aplicarea prioritară a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului ori a dreptului Uniunii Europene și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, obligație ce decurge din dispozițiile art. 20 din Constituția României, dar și din jurisprudența instanței europene și, respectiv, a Curții de Justiție a Uniunii Europene.”

Procedând la analiza sentinței din perspectiva aplicării dispozițiilor Legii nr. 71/2015, curtea de apel a apreciat că sentința este legală, chestiunea interpretării legale a dispozițiilor de drept incidente fiind clarificată, ulterior soluționării cauzei la instanța de fond, prin decizia

nr. 23/26.09.2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, obligatorie potrivit dispozițiilor art. 521 alin. 3 din Cod procedură civilă.

Înalta Curte a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (5/1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, sintagma „salarizat la același nivel” are în vedere personalul din cadrul aparatului de lucru al Parlamentului, personalul din cadrul Consiliului Concurenței, al Curții de Conturi, precum și din cadrul celorlalte autorități și instituții publice enumerate de art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare; nivelul de salarizare ce va fi avut în vedere în interpretarea și aplicarea aceleiași norme este cel determinat prin aplicarea prevederilor art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul aceleiași autorități sau instituții publice.”

Prin urmare, conform acestei decizii „nivelul de salarizare determinat prin aplicarea art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, este cel ce interesează în aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (5¹) din aceeași ordonanță de urgență, astfel încât *personalul din cadrul autorităților și instituțiilor publice care beneficiază de un quantum al salariilor de bază și al sporurilor mai mici decât cele stabilite la nivel maxim în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice pentru fiecare funcție/grad/treaptă și gradație va fi salarizat la nivelul maxim dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții.* Prin urmare, în acest caz, nu va funcționa regula menținerii în anul 2015 a aceluiași nivel de salarizare din 2014 (salariul de bază și sporuri) pentru personalul din cadrul autorităților și instituțiilor publice salarizate la un nivel inferior în comparație cu salariile de bază și sporurile stabilite la nivel maxim în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice pentru fiecare funcție/grad/treaptă și gradație, dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții cu cel care beneficiază de un nivel de salarizare superior, urmând ca și acesta să fie salarizat la nivelul maxim, prin urmare, să beneficieze de o creștere salarială, prin derogare de la art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare.

În acest context, interpretarea OUG nr. 83/2014 dată de Administrația Națională a Penitenciarelor și transmis prin adresa nr. 62929/2015, act care a stat la baza refuzului recurentei de recunoaștere a sporului solicitat, apare ca fiind nelegală și netemeinică, contrară principiului consacrat de art. 3 lit. c) din Legea 284/2010.

Curtea a subliniat că dispozițiile Legii nr. 71/2015, așa cum reiese din Raportul comun asupra proiectului de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice adoptat de Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia pentru buget, finanțe și bănci din Camera Deputaților, au avut în vedere eliminarea discriminării între persoane care ocupă aceleași funcții, în aceleași condiții de studii și vechime, fiind aplicabile tuturor categoriilor bugetare cărora le sunt incidente prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, categorie în care se încadrează și reclamantul.

Prin urmare, dispozițiile menționate se aplică inclusiv reclamantului, în calitate de funcționar public cu statut special în cadrul Penitenciarului Iași, în sensul că se acordă sporul de 25% din salariul convenit funcționarilor publici cu titlu de spor studii superioare (spor cuantificat astfel de OG nr. 64/2006), persoanelor care obțin/au aceste studii, după/la data de 9 aprilie 2015, data intrării în vigoare a Legii nr. 71/2015.

În consecință, motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 Cod procedură civilă vizând aplicarea greșită a normelor de drept material nu se regăsește în cauză.

Față de considerente arătate mai sus, în baza art. 496 Cod procedură civilă și art. 20 din Legea nr. 554/2004, apreciind că soluția primei instanțe este legală, curtea de apel a respins recursul ca nefondat.

3. *Obligațiile financiare ale beneficiarilor serviciilor consilierilor juridici. Obligația de a deconta contravaloarea cotizației anuale achitate de consilierul juridic la Colegiul Consilierilor Juridici*

Sarcina financiară a beneficiarului serviciilor prestate de consilierul juridic este aferentă pregătirii profesionale a acestuia precum și a înscrierii sale inițiale în Colegiul consilierilor juridici. Enumerarea de la alineatul 2 al art. 57 din Statutul Consilierilor Juridici este una limitativă și nu „descriptivă”, textul de lege nemaifăcând referire și la alte cheltuieli similare celor enumerate.

Nici prevederile art. 58 din același Statut nu pot fi interpretate în sensul obligației recurente de a suporta contravaloarea cotizației anuale plătită de consilierul juridic la Colegiul Consilierilor juridici întrucât textul se referă exclusiv la obligația beneficiarului serviciilor prestate de a asigura baza materială necesară prestării serviciului, respectiv punerea la dispoziția consilierului juridic a unui spațiu distinct, dotat corespunzător unei activități de birou.

A obliga autoritatea publică recurentă să suporte din veniturile proprii cotizația anuală anterior indicată, în contextul absenței vreunei prevederi legale exprese care să instituie o astfel de sarcină financiară, semnifică încălcarea prevederilor art. 14 din Legea 500/2002.

Temei de drept:

Legea nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic

Statutul Consilierilor Juridici adoptat de Uniunea Consilierilor Juridici din România, publicat în Monitorul Oficial nr. 684/29 iulie 2004

Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice

Cuvinte cheie:

Funcționar public

Drepturi salariale

Decizia nr. 128/21.02.2017

Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de apel Iași

Prin sentința civilă nr. 843/17.10.2016, Tribunalul Iași a admis în parte acțiunea formulată de reclamant în contradictoriu cu pârâtul Penitenciarul și a dispus anularea Dispoziției de imputare nr. X/27831 din 23.05.2016 emisă de directorul Penitenciarului, obligând pârâtul să deconteze cotizațiile anuale achitate Colegiului consilierilor Juridici Iași începând cu anul 2016 și pe viitor. Prima instanță a respins cererea privind suspendarea executării Dispoziției de imputare nr. X/27831/23.05.2016 emisă de directorul Penitenciarului.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs Penitenciarul. În motivarea căii de atac, recurentul a arătat că sentința pronunțată este nelegală și netemeinică față de prevederile legale incidente în cauză. Astfel, s-a arătat că din art. 8 și 5 din Legea nr. 514/2003 se desprinde concluzia conform căreia înscrierea în tabloul consilierilor juridici nu este una obligatorie, întrucât condițiile prevăzute de Statutul consilierilor juridici nu pot fi derogatorii de la normele superioare edictate de legea de organizare a profesiei, iar dreptul la asociere în organizații profesionale nu reprezintă o obligație, ci un drept al fiecărui cetățean. S-a mai

arătat că art. 57 alin. 2 din Statut prevede expres obligațiile pe care le au beneficiarii serviciilor profesionale ale consilierilor juridici, enumerând explicit și cheltuielile pe care trebuie să le suporte. Legiuitorul a prevăzut suportarea acestor cheltuieli doar pentru reorganizarea profesiei și nu pe întreaga durată a exercitării acesteia. În cuprinsul întregului Statut nu se regăsește nicăieri obligația de plată a cotizației anuale de către angajator.

Intimatul, legal citat, a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Analizând recursul prin prisma motivului de nelegalitate invocat și care se circumscrie prevederilor art. 488 pct. 8 C.proc.civ., curtea de apel a reținut că, în fapt, recurenta a emis Dispoziția nr. X/27831/23.05.2016 prin care a imputat intimatului-reclamant suma de 490 lei reprezentând plata contravalorii cotizației anuale pentru Colegiul Consilierilor Juridici efectuată de Penitenciar, deși ea trebuia achitată de consilierul juridic. Nemulțumit de rezultatul procedurii prealabile urmate împotriva acestui act, reclamantul-intimat s-a adresat instanței de judecată solicitând, pe lângă anularea acestui act, și obligarea Penitenciarului la decontarea acestei cotizații anuale, începând cu 2016 și pe viitor.

Prima instanță a apreciat că din prevederile art. 57 și 58 ale Statutului consilierilor juridici coroborate cu art. 87 ale aceluiași act normativ, rezultă că suma aferentă cotizației anuale pe care trebuie să o plătească consilierii juridici reprezintă o cheltuială efectuată cu organizarea profesiei potrivit art. 57 alin. (1) din Statutul profesiei și ea se subsumează prevederilor alineatelor 2 și 3 care stabilesc obligația instituțiilor publice în favoarea cărora se exercită profesia de a deconta consilierilor juridici cheltuielile privind înscrierea în colegiu, achiziționarea robei, legitimației, insignei, ștampilelor, registrele de evidență profesională, această enumerare fiind descriptivă și nu limitativă.

În esență, prezenta cauză pune problema dreptului consilierului juridic care se află în raporturi de serviciu cu o instituție publică de a i se achita de către aceasta cotizația anuală datorată de consilier Colegiului Consilierilor Juridici.

Contrar opiniei primei instanțe, curtea de apel a reținut că nici Legea nr. 514/2003 și nici Statutul Consilierilor Juridici adoptat de Uniunea Consilierilor Juridici din România și publicat în Monitorul Oficial nr. 684/29.07.2004 nu stipulează expres o astfel de obligație pecuniară a beneficiarului serviciilor profesionale ale consilierului juridic.

Astfel, conform art. 57 din Statut: „În temeiul art. 38, art. 39 alin. (1) lit. g), art. 188 alin. (1) lit. c), e) și g), art. 189 lit. a, c), e) și f), art. 190 și 193 din Legea nr. 53/2003, cu modificările ulterioare, coroborate cu art. 41 alin. (2) din Constituție, republicată, beneficiarii serviciilor profesionale ale consilierilor juridici angajați sau numiți vor iniția participarea atât la stagiile de formare profesională, cât și la toate formele de pregătire profesională specifică profesiei de consilier juridic, prin acte adiționale la actele de angajare a serviciilor profesionale sau în actele de numire, asigurând plata cheltuielilor ocazionate de aceste forme de pregătire profesională. În scopul formării profesionale a consilierilor juridici angajați sau numiți în funcție, beneficiarii serviciilor profesionale ale acestora vor suporta cheltuielile pentru reorganizarea profesiei ocazionate de: înscrierea în colegiu, achiziționarea robei, a legitimației de consilier juridic, a insignei, ștampilelor profesionale, precum și a tuturor registrelor de evidență profesională. Cheltuielile avansate de consilierul juridic, ocazionate de reorganizarea profesiei precizate la alineatul precedent, se vor deconta acestuia de către autoritatea sau instituția publică ori de către persoana juridică în favoarea căreia acesta exercită profesia de consilier juridic.”

Din prevederile legale anterior citate reiese cu claritate că sarcina financiară a beneficiarului serviciilor prestate de consilierul juridic este aferentă pregătirii profesionale a acestuia, precum și a înscrierii inițiale în Colegiul consilierilor juridici. Enumerarea de la alineatul 2 al articolului anterior menționat este una limitativă și nu „descriptivă”, așa cum a apreciat prima instanță, textul de lege nemaifăcând referire și la alte cheltuieli similare celor enumerate.

Nici prevederile art. 58 din același Statut nu pot fi interpretate în sensul obligației recurente de a suporta contravaloarea cotizației anuale plătită de consilierul juridic la Colegiul Consilierilor juridici, întrucât textul se referă exclusiv la obligația beneficiarului

serviciilor prestate de a asigura baza materială necesară prestării serviciului, respectiv punerea la dispoziția consilierului juridic a unui spațiu distinct, dotat corespunzător unei activități de birou: „Autoritățile, instituțiile și persoanele juridice la care consilierii juridici își exercită profesia în mod permanent sunt obligate să asigure acestora spații distincte și corespunzătoare atât pentru buna desfășurare a activităților profesionale, cât mai ales pentru asigurarea confidențialității și secretului profesional stabilite de lege. În același scop, pentru exercitarea corespunzătoare a profesiei de consilier juridic, acestea vor asigura baza tehnico-materială necesară, birotica și orice alte utilități necesare îndeplinirii serviciului profesional.”

A obliga autoritatea publică recurentă să suporte din veniturile proprii cotizația anuală anterior indicată, în contextul absenței vreunei prevederi legale exprese care să instituie o astfel de sarcină financiară, semnifică încălcarea prevederilor art. 14 din Legea nr. 500/2002 conform căroră: „Cheltuielile bugetare au destinație precisă și limitată și sunt determinate de autorizările conținute în legi specifice și în legile bugetare anuale. Nici o cheltuială nu poate fi înscrisă în bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2) și nici angajată și efectuată din aceste bugete, dacă nu există baza legală pentru respectiva cheltuială. Nici o cheltuială din fonduri publice nu poate fi angajată, ordonanțată și plătită dacă nu este aprobată potrivit legii și nu are prevederi bugetare.”

Faptul că neplata cotizației anuale la timp poate atrage suspendarea consilierului juridic de pe tabloul Consilierilor Juridici și ulterior nevalabilitatea actelor sale, așa cum a susținut intimatul-reclamant, nu are nicio relevanță în contextul în care, așa cum s-a arătat anterior, nicio prevedere legală nu obligă beneficiarii serviciilor consilierilor juridici la achitarea acestor sume, sarcina revenind astfel consilierilor juridici. Obligațiile pecuniare ale acestor beneficiari, pe lângă remunerația lunară aferentă, se rezumă la sumele expres statuate de articolele precitate și care se circumscriu fie pregătirii profesionale a consilierilor juridici, fie înscrierii inițiale în Colegiu, fie bazei materiale de lucru.

Față de considerentele anterior expuse, curtea a admis recursul și a casat în parte sentința recurată, respectiv în limitele motivelor de recurs care antamează exclusiv fondul pricinii, neexistând o investiție a instanței și cu privire la modalitatea soluționării cererii de suspendare a executării actului administrativ. În consecință, curtea de apel a respins ca nefondată cererea reclamantului-intimat de anulare a dispoziției de imputare și obligare a recurentului-pârât la suportarea contravalorii cotizației anuale la Colegiul Consilierilor Juridici.